

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXXI. (25)

No. (štev.) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

6. januarja 1972

Vsi za isti cilj!

Prostor Jugoslavije spada danes med tiste občutljive točke na svetu, ki vzbujajo posebno zanimanje velesil, pa tudi gospodarskih, vojaških in idejnih blokov.

Notranja nejasnost in negotovost v Jugoslaviji napetost še stopnjuje. Komunistično partijo so prerastle opozicijske in nacionalne sile, tako da je partija, zavedajoča se svoje nemoči, in da se vsaj začasno reši, morala priviti vijak diktature in monopola.

Opozicijske in nacionalne sile nimajo enotnega koncepta za bodočnost, ki bi zadovoljil tiste, ki že od prvih začetkov niso verovali v resilno moč partije, kakor tudi tiste, ki so v letih njenega neomejenega vladanja zaupanje vanjo izgubili. Kakor obstojajo centralistične težnje tudi še izven uradne partije, so tudi sile, ki delajo na tem, da naj ne bi bilo nobene povezanosti med sedanji narod in republikami, ki tvorijo Jugoslavijo. Razpad države je njihov glavni cilj in nato: skok v negotovost.

Zmeda vlada tudi v odnosih do velesil ter do idejnih, gospodarskih in in vojaških blokov. Dasi večina gleda realno in upa v zapadne demokracije, vendar še komunisti, katerim so se pridružili nekateri nekomunisti, ki gledajo in upajo v Moskvo. Ta pa sumniči, da je Jugoslavija udeležena pri kovanju protisovjetske osi Tirana—Beograd—Bukarešt v korist Pekinga.

Pri takem stanju je nujno za vse nadaljnje delo, da Slovenci vsaj na osnovna politična vprašanja gledamo jasno in enotno. Položaj doma in v svetu ne dovoljuje tavanja v nejasnosti ali neplodnih debat, odmaknjenih od realnosti in usmerjenih v osebne ali skupinske ambicije.

Izhodišna točka za nas je dejstvo, da je komunistična partija doživela popoln neuspeh v vodstvu narodov in republik in tako tudi slovenske republike. Partija ne uživa več zaupanja rti še pri maloštevilnih preostalih lastnih pristajih, kaj šele pri nekomunističnih in protikomunističnih opozicijskih množicah. Iz tega dejstva izhaja neposredna nujnost, da je zadnji čas pred katastrofo, da partija neha zatirati konstruktivne sile v narodih in republikah in da jih ne ovira, da tako v Sloveniji kakor tudi v drugih republikah prevzamejo krmilo, ker so edine, ki ga morejo varno upravljati v teh negotovih in razburkanih časih. To delo jim bo olajšalo zaupanje širokih množic.

Skupni cilj, ki smo ga poudarili že ponovno, je ta, da ima slovenski narod v svojem zgodovinskem razvoju izpričano in po naravnem pravu pravico do lastne države. Vsebinsko je bila ideja slovenske narodne države že izražena v Koroščevski slovenski deklaraciji. Formalno je bila oklicana 3. maja 1945 pa do njene realizacije ni prišlo. Komunistični režim jo je pozneje skušal uresničiti, pa le na videz, ker je ostala ideja slovenske narodne države do danes zadušena pod diktaturo komunistične partije in centralizacije.

Naš cilj pa je taka narodna država, kateri je državna ustava, ki jo je celoten narod svobodno sprejel, jamstvo, da je narodna vlada najvišja narodna ustanova, ki odloča o gospodarstvu, varnosti in vzgoji slovenskega naroda, in da je ta vlada soudeležena na vodstvu zunanje politike.

Na takih temeljih v svobodi dograjena narodna država Slovenija, bodi ob kontinuiteti sedanjih meja Jugoslavije, po svobodnem dogovoru povezana v zvezo narodnih držav in republik. Delokrog zveze naj bo jasno opredeljen po sporazumno določenem postopku. Izključen mora biti vsak centralizem zveze in vsaka nadoblast nad narodnimi državami.

Le tako zgrajene narodne države in republike in le v taki povezavi, bodo mogle kljubovati pretresom in potresem doma in v svetovnem dogajanju.

Dejstvo je, da so člani slovenskega narodnega občestva ne le Slovenci v

Narod, ki izkazuje čast svojim mučencem, ne more umreti

Govor gospe Anice Kraljeve na božičnici v Slovenskem domu v San Martinu, ki sta jo organizirali Zveza slovenskih mater in žena, ter Liga žena mati iz San Martina.

Božična pesem prinaša krščanskemu človeku veselo in pristrčno vest o Kristusovem rojstvu. Vsi krščanski narodi jo pejojo in za vse je božična pesem vesela in nežna.

Vendar poznamo o njej žalostno zgodbo, ki se je zgodila v Gorici na dan sv. Štefana l. 1936, zgodba, ki je dala Primorski mučenika božične pesmi — Lojzeta Bratuža.

Lojze Bratuž je bil sin preproste, po današnjih pojmi, revne družine. Iz družine sijajnih pevcev, brata profesorja Jožkota, znanega tenorja, in Anice, čudovite sopranistke. Njegov bratranec Šimenc je bil znani tenor Zagrebške opere. Lojze je že kot deček improviziral na orglah, spremljal zbor in soliste.

Po prvi svetovni vojni je postal učitelj na tedaj še dovoljenih slovenskih šolah. Poučeval je na deželi, povsod vzbujal veselje za našo pesem, dokler ni fašistični odlok sklenil poslati slovenske učitelje v Italijo, italijanske pa na Primorsko. S tem odlokom je bil uničen na slovenskih šolah pouk v maternščini.

Tako je morala v javnosti utihniti tudi slovenska pesem. V tistem času se je marsikdaj pripetilo, da je fantovska nočna pesem po vaseh utihnila pod batinami fašističnih palic.

Slovenska pesem je ostala le še v cerkvi. Nadškof Sedej, velik ljubitelj cerkvene glasbe, je tedaj imenoval Lojzeta Bratuža za nadškofijskega nadzornika cerkvenih pevskih zborov.

Lojze se je z velikim navdušenjem posvetil podeželskim zborom, jih izpopolnjeval in zbujal v ljudeh ljubezen do naše cerkvene in ljudske pesmi.

Bila je to zanj bogata doba ustvarjanja. Komponiral je največ cerkvene pesmi, prirejal za zbor tudi težje kompozicije iz tuje literature. Kamor je prišel, je navduševal ljudstvo za narodno pesem.

Veliko sta z bratom Jožkom in skladateljem V. Vodopivcem v tistem času naredila, da se niso narodni zakladi naše pesmi izgubili. O tem pričajo pesmarice iz tistih let.

A tudi cerkveno petje je fašistom bilo nevršno. Vendar v cerkev niso smeli posegati. Zato je bilo potrebno poiskati izgovor, ki bi opravičil silo.

Na polnočnici l. 1936 je Lojze Bratuž dirigiral dobro pripravljeni mešani zbor v Podgori, vas v bližini Gorice, na nasprotnem bregu Soče. Polnočna maša je bila slovesna kot še nikoli, zbor je pod Lojzetovo taktirko na koncertni višini. Cerkev nabito polna. Isto se je ponovilo na božični dan.

Dogodek je bil premočan, skoro izvalen za fašistične voditelje.

Na dan sv. Štefana je po končani maši stala skupina sedmih fašistov v uniformi, zgrabila Lojzeta Bratuža in z njimi štiri pevce in jih odpeljala v zatemnjeno sobo fašističnega sedeža. Na mizi pet kozarec. Z orožjem v rokah so pevce prišli, da je vsak izpil kozarec ricinovega olja, a pevovodja je moral izprazniti kozarec temne tekočine — strojnega olja.

Štirje pevci so svoje osebno ponižanje

domovini, ampak tudi tisti, ki žive v zamejstvu kot narodne manjšine ali v zdomstvu kot izseljenci. Zato naj se vsi člani slovenskega narodnega občestva danes bolj kot kdajkoli zavedo, da dogodki kličejo vse k odločnemu delu.

Naša politična emigracija po odgovornosti ni na zadnjem mestu. Cilj je jasen, zato nihče ne more stati ob strani. Res je, da imamo demokratično izvoljeno politično predstavništvo v emigraciji. Toda nimajo prav tisti, ki prepuščajo vse delo in odgovornost tej ustanovi. Še manj pa tisti, ki napadajo in rušijo njen ugled in ovirajo pri njenem delu, namesto da bi jo podpirali.

Ta ustanova bo mogla izpolnjevati

nje, gnus in telesno trpljenje v nekaj dneh preboleli, a v Lojzetovem kozarcu je bila — smrt. Tekočina mu je v nekaj tednih uničila jetra. Doma ni mogel dolgo ležati, zato so ga prenesli v bolnišnico, kjer se je začelo njegovo počasno umiranje.

Na hodniku pri vходу je sedel policijski paznik, da je nadzoroval vse obiske za Lojzeta. Marsikomu je obisk prepovedal.

Čez Primorsko se je zgrnil molk in groza. Lojze, rekli smo mu po domače Gigi, je bil človek, ki ni imel neprijatelja. Blaga pesniška duša mu je sijala iz oči. Kamor je prišel, je bil kakor čar božji. In Bog mu je dal za življenjsko družico tudi nežno pesnico, znano Ljubko Šorli in dva otroka: Lojzko in Andreja, ki je bil v tistih žalostnih dneh še v povojih.

V sobi, kjer je ležal skoro negiben, se je tragedija tiho bližala koncu. A tišina je dostikrat močnejša kakor krik.

Spomnim se posebnega dogodka tistih dni. Neko noč sva bolnika čuvala z njegovo sestrično Željko. Lojze ni več govoril, le od časa do časa je odprl oči. Bil je skoro vedno negiben. Njegovi podgorški pevci, ki so z bolečim srcem sledili njegovo bolezen, so nama napovedali, da bodo opolnoči svojemu pevovodji zapeli zadnjo podoknico.

Zimski tenek dež je tiho škropil na okna. Vse je bilo tiho. Nenadoma se oglasil pesem tiha, čudovito ubrana, kakor v cerkvi. Bolnik je nenadoma na široko odprl oči, ob zadnjem akordu se je blede nasmehnil in zopet padel v negibno stanje.

Obe sva ob oknu trepetali, kaj bo. Bolnišnica je stala na križišču štirih cest. Fantje so med petjem sedeli na kolesih, ob zadnjem akordu so z vso brzino izginili v vlažno noč.

Nekaj trenutkov — poklon ljubezni in tveganje svobode za čist ideal.

Čez nekaj dni, 16. februarja 1937 je Lojze Bratuž odšel k Bogu. Naša preizkušena slovenska manjšina je izgubila z njim bogat narodni zaklad.

Pogreb je bil nenavaden. Ob 7 uri v mrzlem, temnem februarskem jutru, je le nekaj sorodnikov, katerih imena je moral brat Jožko predložiti kvestorju v odobrenje, stalo ob jami, ko so Lojzetovo telo spuščali vanjo ob popolni tišini. Kakor zločinca. Tako je bilo ukazano.

A ljubezen vse premore, je neustrahena. Že v prvi noči so naši ljudje iz dežele nanosili na Lojzetov grob goro zelenja in rož in mu prižgali lučke.

Vse tiho, nobenega imena nikjer — a Primorska je tisto noč darovala svoje srce Lojzetu Bratužu — mučeniku — in svojo zvestobo slovenstvu!

DR. FRANČEK PRIJATELJ — umrl

Malo pred zaključkom lista je prišlo iz Nemčije telefonsko sporočilo, da se je v avtomobilski nesreči v Frankfurtu smrtno ponesrečil dr. Franček Prijatelj, slovenski izseljenjski duhovnik v Nemčiji. Naj počiva v miru!

svojo nalogo le ob sodelovanju in podpori vse politične emigracije. V svobodnem svetu mora postati ime slovenskega naroda še bolj poznano in slovenski narodni problem mora biti jasen državnikom in vplivnim osebnostim v svetu. Pri tem delu noben posameznik ali skupina ne more odkloniti sodelovanja. Slovenski znanstveniki in umetniki v svetu, gospodarstveniki in tisti, ki so dosegli položaje v javnem življenju, svobodni poklici in podjetniki, vsi člani slovenske politične emigracije naj bodo stalno na delu. Vsi naj si prizadevajo tako utirati pot k našemu skupnemu cilju: svoboda slovenskega naroda. Za doseg tega cilja ni nobena žrtev prevelika. M. S.

Los frentes populares

Después de la toma del poder en Chile por la Unidad Popular, los P. C. de América Latina se lanzan en todas partes a una activa operación de unidad de acción, para así reeditar en sus respectivos países la experiencia de Allende. En Venezuela nació la Fuerza Nueva a iniciativa del P. C. V., con la Unión Republicana Democrática y el Movimiento Electoral del Pueblo. Y en nuestro país el ENA (Encuentro Nacional de los Argentinos) con comunistas, socialistas de extrema y otras fuerzas de izquierda.

En Uruguay, el Frente Amplio se sometió el 28 de noviembre último a su primera prueba electoral; si no pudo conquistar la Presidencia, ni la administración de Montevideo, como esperaba, recogió el 17 por ciento de los votos y bajo el impulso del P. C. U. trabaja para minar las instituciones democráticas uruguayas y prepararse para tomar el poder.

En Colombia se dibuja el mismo movimiento. En el XI Congreso del P.C.C., cuyos trabajos terminaron el 9 de diciembre, los debates se centraron en "la unificación de las fuerzas populares". El secretario general del P. C. C. afirmó claramente su intención de crear en Colombia un Frente Popular. ¿Con quién? Como para el P. C. el fin justifica los medios, piensa en la Alianza Nacional Popular, el Anapo del antiguo dictador Gustavo Rojas Pinilla. Entre ambos partidos ya ha habido relaciones y aproximaciones.

Para los comunistas todas las alianzas son buenas si consideran que les abren el camino hacia el poder: socialistas, demócratas-cristianos, antiguos dictadores...

Ljudske fronte

Odkar je v Čilu Unión Popular (Ljudsko združenje) prevzelo oblast, so se komunistične partije vsega kontinenta spustile v aktivno delo za zedinjenje raznih sil, da bi sledile Allendejevemu zgledu. V Venezueli se je tako rodila Nova sila, na pobudo komunistične partije, Republikanske demokratske unije in Ljudskega volilnega gibanja. V naši državi pa je enako nastala ENA (Argentinsko narodno združenje), ki združuje komuniste, ekstremske socialiste in druge levičarske sile.

V Urugvaju je 28. novembra široka fronta prestala svojo prvo volilno preizkušnjo. Čeprav ni mogla doseči predsedništva, ne montevideškega županstva, kot so upali, je vendarle dobila 17% glasov in pod vplivom KP minira urugvajske demokratične ustanove in se pripravlja na prevzem oblasti.

V Kolombiji se poraja enako gibanje. Na XI. kongresu kolombijske KP, ki se je zaključil 9. decembra, so se debate osredotočile v "združenju ljudskih sil". Generalni tajnik KP je jasno izjavil, da imajo namen ustanoviti Ljudsko fronto. S kom? Ker za komuniste cilj opravičuje sredstva, mislijo na združitev z Ljudsko narodno zavezo bivšega diktatorja Gustava Rojas Pinilla. Med obema strankama je že prišlo do zbliznavanj in zvez.

Za komuniste so vse povezave dobrodošle, če jim le odprejo pot do oblasti, pa naj bo to s socialisti, krščanskimi demokrati, bivšimi diktatorji...

TITO GROZI NACIONALISTOM Z VOJSKO

SOVJETSKI PODPREDSEDNIK V ZAGREBU

Kakor vedno, kadar povojno komunistično Jugoslavijo pretresajo notranje krize, tako tudi sedaj dikta or Tito veliko potuje po državi in govori. Do nedavna je s svojo osebo in prisotnostjo bil tisti edini komunistični jugoslovanski veljak, ki je še povezoval če ne drugega, vsaj partije v več ali manj rdnno skupnost. Toda opazovalci ugotavljajo, da v novem razvoju v državi tudi ta Titova vloga hitro upada in postaja število partijcev, ki bi se oklepali njegovih izjav in pozivov, vedno manjše. Na splošno se v jugoslovanskih partijskih krogih vedno ostreje zaznava spoznanje, da Tito že odhaja v zgodovino in da se nezadržno in vedno hitreje bliža dan, ko bo komunistična Jugoslavija ubrala novo smer v svojem nadaljnjem razvoju.

Ti o se je pred božičem podal v vasico Rudo, kjer je bila pred tridesetimi leti organizirana prva partizanska bojna skupina tkim. osvobodilne. armade, da bi prisostvoval slavju. Imel je seveda tudi govor, ki je izzvenel v obupno grozljivo vsem jugoslovanskim narodom:

„Naša vojska je zato tu, da v prvi vrsti brani državo pred vsemi zunanji sovražniki, toda brani mora tudi dosežke revolucije, če je treba. Ne smemo se strašiti nekaterih izbruhov, toda, če bo šlo iz slabega na slabše, če bo treba braniti notranji red, tukaj je naša vojska,“ je kričal rdeči maršal.

Ti o se ni mogel ogniti nevarnosti razpada Jugoslavije po njegovi smrti, toda je dejal, da so „taka mnenja absurdni nesmisli.“ Zagrozil je, kakor je to že tolikokrat storil, da bo „naša partija vzela zadevo v roke. Vse dotlej, dokler obstaja razredni sovražnik, smo v revolucionarnem boju. In vi veste, da za protirevolucijo ni demokracije,“ je zaključil Tito ob ploskanju starih borcev, ki so se zbrali v Rudu.

V zvezi z dogodki na Hrvaškem je tudi zanimivo dejstvo, da je 4. t. m. prispel naravnost iz Moskve v Zagreb na obisk podpredsednik sovjetske vla-

de N. K. Bajbakov. V Zagrebu se je zadržal dva dni in je imel razgovore v izvršnem svetu hrvaške partije.

Bajbakova je sprejel na zagrebški postaji in pozdravil predsednik hrvaškega izvršnega sveta Dragutin Haramija, ki je nekaj dni za tem moral podati ostavko v čistki hrvaških partijcev, ki jo izvajajo Titu zvesti partiji.

Bajbakov je potoval tudi v Sarajevu, prestolnico Bosne in Hercegovine, kjer ga je gostil tamkajšnji predsednik izvršnega sveta Dragutin Kosovac. Šele ob vračanju v Moskvo se je Bajbakov oglašil pri Titu, ker se mu pač kot poglavarju države ni mogel izogniti.

Vrenje, ki vzemirja komunistično Jugoslavijo, ni prizaneslo tudi ne jugoslovanski vojski. Zlasti med hrvaškim delom vojske se pojavljajo znaki, da segajo niti hrvaškega nacionalističnega gibanja tudi med najvišje častnike. Prvi, ki je bil „suspendiran, dokler se ne ugotovi, koliko je tudi on sodelovoren za sedanji položaj na Hrvaškem,“ je bil divizijski general Jan-ko Bobatko.

V hrvaški partiji je zasedel mesto glavnega partijskega tajnika neki Josip Urhovec, ki je ob prevzemu položaja izjavil, da „kljub intenzivni čistki več trdnjav opozicije še vedno ni bilo zavzetih. To je sedaj naslednja naloga hrvaške partije.“

GRE TUDI ZA DEVIZE

V ozadju krize, ki se je razplamtela na Hrvaškem in se deloma razširila po ostalih republikah komunistične Jugoslavije, je tudi finančno vprašanje.

Kakor je znano, je doslej smela vsaka jugoslovanska komunistična republika zadržati v svoji blagajni nekaj manj kot sedem odstotkov tujih valut, ki jih je prislužila bodisi z zunanjo trgovino, bodisi s turizmom ali pa so ji dotekale od državljanov, ki so odšli na delo v tujino in kateri morajo del svojih dohodkov pošiljati domov.

Hrvaški „nacionalisti“ so zahtevali, da mora federalna centralna vlada do (Nad. na 2. str.)

97 1055/1979

BRANDT IN NIXON

AMERIŠKA VOJSKA OSTANE V EVROPI

Zahodnonemški kancler Willy Brandt je pretekli teden obiskal ameriškega predsednika Nixona ter je z njim imel dvodnevne razgovore v zvezi z Nixonovim predvidenim potovanjem v Peking in Moskvo.

Po razgovorih je bilo izdano uradno poročilo, v katerem Nixon zatrjuje, da bodo ZDA obdržale svoje vojaške sile v Evropi in da njegova vlada ne bo storila nobenih odločitev, ki bi se kakor koli tikale članice NATO, ne da bi se z njimi prej posvetovala.

Odnos med ZDA in Zahodno Nemčijo so „sedaj odlični“, je izjavil Nixon in dodal, da sta se on in Brandt sporazumela tudi v gospodarskih problemih, ki se tičejo njunih držav.

Nixonovo potrdilo o ameriških vojaških silah v Evropi in ameriški naklonjenosti do NATO je prepričalo Brandta, da Nixonova vlada nima namena kloniti pritisku, ki ga nanjo izvajata ameriški kongres z zahtevami o redukciji ameriških oboroženih sil v Evropi.

V skupnem poročilu Nixon zatrjuje, da bodo ameriški odnosi do Zahodne Evrope kot celote ostali nespremenjeni, v političnem in vojaškem oziru in da ZDA ne bodo napravile nobenega koraka, ki bi se kakor koli tikal katere članice NATO, ne da bi se prej z njimi posvetovala. Prav tako ZDA ne bodo zmanjšale obsega ameriških oboroženih sil v Evropi. „Sporazumeli smo se, da mora zavezniška udarna sila

ostati nespremenjena, ne glede na število oboroženih sil v Evropi“, pravi poročilo. „ZDA se ne bodo pogajale o svojih oboroženih silah v Evropi na bilateralni podlagi.“

Brandt si je od Nixona hotel zagotoviti, da se ta ne bo pogajal s sovjeti o medsebojni redukciji oboroženih sil v Evropi, ko se bo meseca maja podal na obisk v Moskvo. Nixon mu je zagotovil, da tega ne bo storil, da si bo sovjetom omenil problem, ker so ZDA zainteresirane, da bi se zmanjšale sovjetske oborožene sile v sovjetskih satelitih.

Nixon in Brandt sta tudi ugotovila, da je malo verjetno, da bi moglo letos priti do sklicanja tkm. evropske varnostne konference, kakor to vztrajno predlaga ZSSR. Po Brandtovem in Nixonovem mnenju bi morda mogla biti taka konferenca šele leta 1973, zlasti še, ker se bo zanimanje ameriške javnosti letos osredotočilo na volilno kampanjo, ki se bo v kratkem začela za letošnje jesenske predsedniške volitve.

Ameriški zunanji minister Rogers je na tiskovni konferenci po končanih razgovorih med Nixonom in Brandtom izjavil, da se je Nixon tem lažje obvezal ohraniti ameriške oborožene sile v Evropi, ker so se evropske članice NATO obvezale letos povečati svoj finančni prispevek v NATO za nadaljnjih 1000 milijonov dolarjev.

Mednarodni teden

V Parizu je umrl svetovno znani francoski filmski igralec Maurice Chevalier. V filmu je deloval nad šestdeset let. Francoski predsednik Pompidou je v poslovnih besedah dejal, da je „Chevalier predstavljal Francijo, brez dvoma po svoje, toda toplo in veselo.“

Novi pakistanski predsednik Bhutto je podprl deset glavnih pakistanskih industrij, ker da je njegova vlada „ljudska in ima odslej naprej ljudstvo vodstvo države v svojih rokah.“

U Thant je 31. decembra lanskega leta prenehal biti glavni tajnik ZN ter je 1. januarja t. l. stopil na njegovo mesto bivši avstrijski delegat pri ZN dr. Kurt Waldheim.

Bengalski vodja šejk Bujibur Rahman je minuli ponedeljek postal prvi svobodni človek, ko mu je pakistanski predsednik Bhutto „podelil svobodo po volji pakistanskega ljudstva“. Rahman se namerava v kratkem vrniti v Dacca, prestolnico Bengalije.

Britanski predsednik Heath namerava 22. t. m. v Bruslju podpisati vstop Anglije v Skupni evropski trg. Iste dne bodo to storile tudi Irska, Danska in Norveška.

Japonski ministrski predsednik Sato je prijavil svoj obisk v Washingtonu za danes, 6. t. m. ter se namerava z Nixonom razgovarjati o njegovem napovedanem obisku v Pekingu in Moskvi.

Čas – najdragocenejša zemlja

PAVEL VI. O ČASU

Papež Pavel VI. je v svojem nagovoru na vernike minulo nedeljo izjavil, da je čas najdragocenejša zemlja, da je treba zato uporabljati skrbno in koristno, dokler ni za to prepozno.

„Časa ne smemo izgubljati... Vsaka ura je dragocena... vsak dan je edinstven... vsako leto ima svojo posebno važnost.“ je dejal Pavel VI.

„Čas je mera človeškega življenja“, je izjavil papež, „in ga zato ne smemo izgubljati za ničvredne stvari. Naš je samo sedanjí trenutek, živimo samo ta trenutek in zato moramo vsak tre-

nutek živeti s pametno intenzivnostjo,“ je opozoril papež.

Nadalje je resno poudaril, da mimo nas ne sme iti noben dan brez dobre dela niti ne smemo dovoliti, da bi minila noč, ne da bi si izprašali vest in popravili kakršno koli slabo dejanje, ki smo ga storili.

Pavel VI. je nato zbranim vernikom in vsemu svetu želel, naj bi bilo novo leto doba dobrotljivosti, sreče in dela za človeštvo, katero naj ne izgublja časa za nepotrebne in nevredne stvari, temveč naj premišlja, kam se hoče usmeriti.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

POVIŠICE, PRORAČUN IN ŠE KAJ

Komaj se je predsednik general Lanusse vrnil iz Paragvaja, kjer se je mudil na večdnevem obisku, je pretekli četrtek, 30. decembra govoril narodu. Snov te letne poslanice je vsebovala politične, gospodarske in socialne odenke. Ni bilo v njem večjih presenečenj, saj so opazovalci že iz raznih prejšnjih razgovorov, določil in odredb ugotovili glavne smeri vladne politike za leto 1972.

V glavnem je na političnem polju zatrdil, da „Gran Acuerdo“ (Veliko združenje) ni v službi nobenega posameznika, najmanj njega samega, marveč je v službi vsega naroda.

Kar se tiče gospodarstva ter inflacije je zatrdil, da bo ta kontrolirana in zaustavljena. Povišice plač znašajo od 1. januarja 15% od 1. julija po 10%.

Končno je poudaril tudi, da mora biti 1972 leto zedinjenja vsega naroda, da v svobodi in soglasju gradi bodočnost države.

Lanussejev govor ni imel večjega odmeva, razen nezadovoljstva zaradi pičle povišice, čeprav je nekoliko višja kot so prvotno pričakovali. Nezadovoljstvo je nekoliko omiljeno zaradi julijske povišice, in pa, ker je vlada naslednji dan z dekretom zvišala tudi državno doklado. Večje pričakovanje je vzbudila objava državnega proračuna, ki ga je javnost dobila v roke šele v ponedeljek 3. januarja.

Proračun predvideva izdatke v višini 22.996 milijonov novih pesov. Ker računajo da bodo dohodki znašali 20.211 milijonov iste valute, bo deficit v letu 1972 znašal celih 2.785 milijonov (ley 18.188). Spričo velikega deficita in prazne državne blagajne se je vlada odločila, da zaprosi v inozemstvu, zlasti v ZDA, posojilo v višini tisoč milijonov dolarjev, s čemer se bo financiral zlasti zunanji dolg in pa notranja investicija v javnih delih.

Da bodo javna dela imela veliko

važnost v letu 1972 dokaže že prvi pogled na proračun. Procenti izdatkov so namreč razdeljeni v glavnem takole: Na prvem mestu je asignacija za razvoj gospodarstva, kateremu pripada 32,2% celotnega izdatka; na drugem mestu je kulturni, vzgojni in tehnični sektor z 15,2%; takoj pa sledi izdatki za obrambo v višini 14,8 % in splošna administracija z 14,2%. Ostale procen-te si delijo Socialno skrbstvo (7,4%), javni dolgovi, zdravstvo, varnost in razni izdatki. Taka delitev državnih izdatkov je v smislu gospodarskega načrta, ki ga je vlada pripravila za leto 72. Čeprav je na ta načrt kar deževalo kritik, je pozitiven že v tem, da sploh obstaja. Doslej je namreč ekonomija šla sem ter tja, brez vsakega plana.

Kar se tiče političnega delovanja, pa začetek leta ni prinesel nikakih novosti. Prav tako ni pričakovati posebnih presenečenj v prvih mesecih, ker bo večina odločilnih figur na počitnicah. Prav tako upajo se bo umirilo sindikalno polje, saj počitnice tudi tu preprečijo, da bi se organizirale stavke ali podobne manifestacije. Poleg tega pa je za petek 7. t. m. napovedan sprejem voditeljev CGT pri predsedniku Lanusseju. Šele po tem sprejemu in njegovih rezultatih se bo dalo sklepati, kakšna bo bodoča pot organiziranega delavstva. Vlada upa, da ji bo uspelo pridobiti si simpatije CGT, da bo to leto, ki bo (po napovedih) zadnje celo njenega vladanja, poteklo bolj ali manj v socialnem miru.

Ni pa bil tako miren konec 71 in začetek 72. Huda vročina, ki je od božiča stalno rastla, je dosegla skoro 38°C. A najhujši je bil vpliv vlage. V zadnjih treh dneh preteklega leta in prvih dne 1972 je bilo samo v Buenos Airesu interniranih 257 ljudi zaradi vročine. Od teh jih je umrlo 64. Na srečo je vročina že nekoliko popustila in je vsaj zdravje ljudi izven nevarnosti.

TITO GROZI NACIONALISTOM Z VOJSKO

(Nad. s 1. str.)

voliti vsaki republiki obdržati vse tuje valute, ki jih pridobi na zgoraj ome-njen način. Največji dotok tujih valut vsled turizma ima ta Slovenija in Hrvaška (Dalmacija), v zunanji trgovini pa si promet delijo Slovenija, Hrvaška in Srbija. Največ delovcev ima na tu-jem Srbija, sledi ji Hrvaška, tej Slo-venija.

Federalna vlada seveda ni pristala na hrvaško zahtevo, nakar je Zagreb to znižal na petdeset odstotkov. Tudi tej federalna vlada ni ugodila ter so se končno hrvaški „nacionalistični ele-menti“ zadovoljili z dvajsetimi odstot-ki.

Medtem Titova policija po vseh republikah nadaljuje s preiskavami in za-pira delavce, študente, profesorje in druge državljane. Kljub policijskemu preganjanju demonstracije v Zagrebu niso povsem prenehale, pač pa so se razširile tudi na druga mesta. Na božič so bile prve demonstracije tudi v Dal-maciji, in sicer v šibeniku. Po študent-skih domovih je policija našla tudi o-rožje in zaplenila veliko količine leta-kov „s sovražno propagando.“

Venezuela odpoveduje trgovsko pogodbo z ZDA

Venezuelski krščansko-demokratski predsednik Rafael Caldera je v novoletni poslanici svojim državljanom objavil, da Venezuela odpoveduje trgovsko po-godbo z ZDA, ker se hoče gospodar-sko osamosvojiti in se povezati v tkim. Andski skupni trg, ki ga sestavljajo Bolivija, Kolumbija, Čile, Ekvador in Perú.

Caldera je v poslanici pojasnil vene-zuelsko pojmovanje „demokratskega nacionalizma“, ki ga izvaja njegova vlada, v nasprotju s socialističnim na-cionalizmom, ki ga skušajo izvajati nekatere levičarske vlade v latinski Ameriki in drugod.

Venezuela je z ZDA leta 1939 pod-risala trgovsko pogodbo, ki jo je po-daljšala, da si deloma spremeni leta 1952. Ta pogodba je potekala sredi le-tošnjega leta, če je ne bi Caldera odpovedal v svoji novoletni poslanici.

Na podlagi te pogodbe je trgovinska izmenjava med ZDA in Venezuelo znašala letno 4200 milijonov dolarjev in sicer je Venezuela izvozila v ZDA za 2500 milijonov dolarjev svojih produk-tov, iz ZDA pa uvozila za 1600 mili-jonov dolarjev svojih produktov, iz ZDA pa uvozila za 1600 milijonov do-larjev ameriških proizvodov, večinoma iz ameriških atlantskih pristanišč.

Ker po mnenju Caldere nobena pod-pisnica ni podrobno izpolnjevala pogo-jev pogodbe, njena odpoved s strani Venezuele ne bo naletela na kritiko v ZDA.

Dasi bo Venezuela sedaj zmanjša-la svoj uvoz iz ZDA, pa ZDA ne bo do-zmanjšale svojega uvoza petroleja iz Venezuele. Devetdeset odstotkov svoj-ih tujih valut je Venezuela doslej pri-dobivala z izvozom petroleja, ki krije 70 odstotkov vsakoletnega venezuelske-ga državnega proračuna.

Zaradi vedno večjih gospodarskih problemov, ki so nastajali vsled vedno večjih zahtev venezuelskega delavstva, je bil Caldera prisiljen nabiti nove da-tatve na petrolejske družbe in je raz-vrednotil bolivar za 2,3 odstotka. Na ta način si je Venezuela pridobila na-daljšnjih 230 milijonov dolarjev letno.

Vsi ti ukrepi za zrahljanje vene-zuelske gospodarske odvisnosti od ZDA je treba zret v luči negativne plačilne bilance v venezuelskem trgovanju z ZDA, ki je narasla na 2500 milijonov dolarjev, odkar so leta 1959 ZDA ure-lale kvotni sistem za uvoz petroleja. Od leta 1959 je tako venezuelski izvoz petroleja v ZDA padel za 22 odstotkov, cene venezuelskemu petroleju pa za 20 odstotkov.

Jože Javoršek in France Balantič

29. novembra 1971 bi bil pesnik France Balantič star — petdeset let. Nismo se ga spomnili; tudi ne usta-nove, ki nosijo njegovo ime. Drugo leto bo 30 let, kar je zgorel v Graho-vem. Toda 25 let je že preteklo od njegove smrti, pa v domovini še niso izšle njegove poezije, dasi ga samo-stojni literarni zgodovinarji postavlja-jo v sam vrh slovenske poezije sploh: Vemo, da je zbirka tam tudi že doti-skana, pa tudi da leži v skladišču že leta in ne sme iziti. Zato, ker je Ba-lantič kot pesnik zanje manj pomemben kot pa kot član vaških straž, žrtev italijanskega topa v službi partizanskih „narodno osvobodilnih čet“.

Prav nekaj dni po Balantičevi 50 letnici je v Delu 5. dec. 1971 napisal njegov vrstnik Jože Javoršek, pesnik, dramatik, pisatelj, esejist, neuravnote-žen tip (sam omenja, da je že „kot 6 letni otrok živel v svetem zakonu z Anko pod starim hrastom“), svetov-ljanski pisec francoskega voltairjan-skega esprita, pa pristaš balkanskega surovega izražanja, človek, ki želi biti satanist, pa se ne more rešiti svojega božjerskega občutja, in ga odslej preganja Bog nič manj kot on samega sebe, zavedajoč se obsedenosti, ta bivši zavodar, kočkovski krščanski socia-list, pa komunist in kominformist, itd. itd., nekoč Jože Brejce, sin organista iz Velikih Lašč, podrobneje „iz Vati-

kana“, ta je napisal zdaj: „Balantič: v zgodovini slovenskega slovstva si za-pisan kot prvi pesnik — izdajavec! Ali si je sploh mogoče zamisliti kaj blji pošastnega!“

Naj tu takoj omenim: meni očitajo mnogi, da sem Balantiča „spolitiziral“, da pišem o njem samo, ker je bil „do-mobranec“ itd., toda — poudarjam — vedno in vedno — od prvega sporočila njegove smrti pa vse doslej, govorim povsod o Balantiču kot pesniku, dasi ne zamočujem način njegove smrti, kakor ne zamočujemo življenjepisci smrti jetičnih pesnikov v stari cukrarni in omenjajo pri Prešernu, da je bil odvokat... Tudi Javoršek predpostv-lja Balantiča kot velikega pesnika, ne govori pa o njem kot pesniku, ampak izključno kot političnem človeku, kot izdajavcu! Priznam, da sem pričakoval, da bodo esejisti iz domovine skušali dokazovati, da je Balantič bil pravza-prav „njihov“, kakor je to navada pri sovjetskih kritikih, ko hočejo kakega velikega pesnika, ki so ga oni ubili v času stalinizma, habilitirati (primer ukrajinskega pesnika Zerova, ki so ga ubili na Solovjevskih otokih!). Zato sem nekoliko presenečen, da Javoršek takoj odločno postavi Balantiča v Dan-tejev pekel „najhujših hudelecev“, in mu je samo „nepopisno žal, da ga ni znal obvarovati pred grozo belogardizma“.

Zanimivo je, na kakšen način bi ga Javoršek lahko rešil tega „zločina“? Takole pravi: „Zakaj te nisem tisto jesen, ko sem te prvič videl, pograbil in odpeljal pit v prvo gostilno? Bil si tako nežno klerikalen, tako ministran-tovski obreden, tako muzeveno nedo-delan, da bi te moral vzeti v svoje roke, te posiliti z grehom in z zvijačo odpeljati iz usmiljenega božjega raja, v katerem si omočilo taval. Natanko vem, lahko bi bil tvoj rešnik. Kako? Moral bi ti razkazati ljubljanske cipe, moral bi te nagega zaviti v rjuho in te nositi na prodaj po ljubljanskih uli-cah, moral bi ti prižgati prvo cigareto v meglenem jutru, ko bi ti s svojo lučjo razgalila nočno slo kot novo obli-ko radosti, ne pa kot greh. Moral bi se navaditi nekaj kletvic, tistih nekaj, ki se jim je istega leta čutil sam Jean Genet v svoji ječi na Sušaku. Ko je poslušal balkanske barabe, ko se ero-tično spravljajo na boga samega, kako pošiljajo ljudi nazaj v materinsko stu-denčevje, kako uničujejo prebivanje ne-zaželenih ljudi s tem, da jim svetujejo, naj se vrnejo v očetovo plodilo, se je od ontološke poetičnosti balkanskih kletvic razjokal... Preveč si bil resen. V grlu se ti je zataknila kost sv. Igna-cija Lojolskega, pa se nisi mogel več smejeti...“

To se pravi: rešil bi ga s tem, da bi ga moralno pokvaril in pobarabil! Da, tak ne bi šel med vaše stražarje, tak bi šel med partizane. Javoršek sam piše, da ga je Balantič „zaničeval, da

je zanj bil on satanovo seme, nevarnost za bližnje in daljne duše...“

Danes je Javoršku žal, da ga ni na ta način iztrgal iz te „klerikalne družbe“, katere jetnik da je Balantič bil. „Kakšna blazna neumnost, biti je-tnik Tineta Debeljaka, Mirka Javornika, Ernesta Tomca, Franceta Kremžarja in drugih menihov iz norega klerikalnega samostana! Kako so smrdeli! Kako so bili topoglav! Kako so bili v dušah kosmati! Kako bi se studili Danteju... A ti si jih z njimi in si jih poslušal, kot bi bili sveti očetje! Kot bi bili biblija! Pa saj si bil popolnoma zme-šan! Okoli tebe pa so bili ti strupeni pajki, ki so pletli pajčevine slovenskih zablod in tudi tebe zapredli vanje... te reve, predstavniki slovenskega intelektualnega klerikalizma...“

Ker se torej Balantič ni dal njemu pokvariti, ker se je dal vplivati od katoliških kulturnikov (te vplive je Javoršek čudno pomešal in izmislil!), zato je bil zapeljan in postal zavesten izdajalec. Kot tak je zaslužil edino smrt. Balantič sam si jo je moral želeti, ker se je zavedal izdajstva. To pa se da očistiti samo v ognju. Ko bi v Grahovem ne zgorel, bi se sam dal sežgati kajti: „Izdajalec je izdaja-lec in za izdajalca v moralnem življe-nju ni pravega prostora, torej je zanj edina rešitev — smrt. Kako naj bi se izdajalec valjal s svojo ženo po po-stelji? Kako naj bi rodil otroke? Kako naj bi pil zjutraj mlečno kavo? Kako naj bi bil vesel, žgalosten, nadložen?...“

Kako si torej moral biti navdušen, ko se je vžgalo!...“ itd.

In za konec: „Balantič, tvoja smrt me navdaja s ponosom in olajšanjem!“ Ni Javoršku žal za slovenskega pesnika, ponosen je, ponosen je, da so partizani ubili izdajalca, in v olajšanje mu je, kajti — „Kako bi se mogel Ba-lantič potikati po Buenos Airesu? Ka-ko bi mogel biti špijon ZDA...“

Zdomstvo je pozabilo na Balanti-čevo petdesetletnico.

Domovina mu je dala v poklon ta šopek očitkov najhujšega hudodelstva, ki ga more zagrešiti človek, četudi je pesnik. Pesnik naj molči, zaprt v skladišče, „izdajalec“ pa naj bo zapisan v vseh literarnih zgodovinah z ognje-nim črkami kot na Dantejevem vходу v Pekel!

Dobro pri vsem tem je, da vsi vemo, kakšen človek — ne pisatelj! — je Jože Javoršek, alias Jože Brejce.

Sam je napisal v tem članku, da mu je že Balantič sam rekel „Satanovo seme!“

In nekaj vrstic naprej mu ubiti do-mobranci oficir Janez Remic, prav tako njegov vrstnik, vrže v obraz še vse bolj domačo besedo: „Svinja!“

Ne očitam tega jaz, samo citiram njegove besede, in imam celo sočutje z njim, ko vidim, kako ga preganjajo te smrti ubitih vrstnikov — pesnikov v v „njegovi največji življenjski stiski“, ki je res velika, če jo more premago-vati le s takimi izbruhji strastnega so-vraštva. td

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA. — Umetnostni zgodovinar Luc Menaše je pripravil „Evropski umetnostnozgodovinski leksikon“, ki obsega 9000 gesel na 2.400 straneh. Knjigo je izdala Mladinska knjiga v 2500 izvodih, stane pa 450 din. Delo je posebej pomembno, ker je delo domačega strokovnjaka. Akademik dr. Stele je dejal, da je s to knjigo slovenska umetnostna zgodovina dobila priročnik, ki bi ga potrebovala sleherni veda v Sloveniji. Stele tudi meni, da je delu v prid, ker ga je sestavil en sam znanstvenik ter je tako leksikon sestavljen po enotnem merilu in vidiku.

KRANJ. — Člani Gorenjskega numizmatičnega društva so v prostorih Prešernove galerije pripravili razstavo pod naslovom „Denarstvo na Slovenskem“. Vpogled v zbirko se na razstavi začena s prikazom srednjeveških novcev iz kovnic na Kranjskem, Koroskem in Štajerskem: Dokaj številni so novejši iz kovnic v Brežah, št. Vidu ob Glini, Beljaku, Velikovu, Ljubljani, Kamniku, Ptuj, Slovenj Gradcu in Otoku na Krki. Razen tega so na razstavi razne slovanske medalje, denar gorenjskih fužinarjev in zbirka jugoslovanskih kovancev in medvojni okupacijski denar.

LJUBLJANA. — V ljubljanskem mestnem muzeju so odprli konec leta razstavo voščilnic. Z eksponati so sodelovali zasebni zbiralci, včlanjeni v društvo zbirateljev male grafike Ex libris Sloveniae in Ljubljanska banka, ki hrani obilico tega gradiva. Med razstavljenimi voščilnicami so primerki znanih domačih in tujih umetnikov: zastopanih je 12 držav z devetdesetimi avtorji. Med tem gradivom je prispevek slovenskih umetnikov precejšen, vendar je le malo izrazito modernih.

RADENCI. — V stekleni dvorani zdravilišča je razstavilo svoja dela osem ustvarjalcev-samoukov, ki prikazujejo predvsem domačo pokrajino in domačega človeka. Razstava, ki je bila deseta v preteklem letu v Radencih, je bila odprta do 20. decembra.

LJUBLJANA. — Na seji skupščine republiške kulturne skupnosti so 27. decembra med drugim obravnavali tudi predlog finančnega načrta te skupnosti za leto — 1971...

LJUBLJANA. — Hubert Bergant je pod okriljem Ljubljanskega festivala pripravil orgelski koncert, ki je v ljubljansko stolnico privabil veliko število poslušalcev. Spored je obsegal dela starejših skladateljev in motivično religiozne skladbe Oliviera Messiaena s skupnim naslovom L' Ascension. Posebno so kritiki pohvalili izvedbo preludija in fuge v d-molu S. J. Bacha.

PORTOROŽ. — V tem mestu ob slovenski obali je Inštitut za biologijo

iz ljubljanske univerze postavil Morsko biološko postajo, ki jo vodi dr. Jože Štirn. Morska biološka postaja ima naloge preiskovati stanje onesnaženja 30 km dolge slovenske obale.

KOČEVJE. — Jamarski klub Kočevje je znova opozoril na veliko nevarnost, da bodo vse živali, ki živijo v podzemlju Dolenjskega krasa, predvsem človeška ribica, kaj kmalu izumrle, ker je onesnaženje in zastrupljanje ne samo nadzemskih voda, ampak tudi podzemeljskih vse huje. Jamarji na svojih pohodih letos že v večini jam niso več našli življenja. Življenja ni več niti v veliki jami, ki so jo preurevali za rezervat in so vanjo preseljevali človeške ribice iz zastrupljenih jam, ker je tudi voda v tej jami polna strupenih soli.

Umrli so od 9. 12. do 15. 12. 1971:

LJUBLJANA. — Franc Osredkar, torbarski mojster; Ivana Vohl r. Oblak, upok. Tobačne tovarne; Jurij Kramfer; Ivan Zerovnik, 88, žel. upok.; Marija Muhič r. Urbanc; Fanika Širčelj r. Črman; Justina Mandeljc, 88; Janez Kobal; Josip Knafelj, 90; dr. Janko Lavrič; Marija Lapajne r. Urbančič, 67, učiteljica v p.; Franja Pestar; Stefka Zupet r. Koritnik; Amalija Zeme, r. Jazbec; Josip Penca, obrtnik; Jožef Oblak, upok. železničar; Erna Ranjar r. Simončič; Karolina Jesenovec; Poldka Berčič r. Dibjak; Miloš Petrič; Srečo Margolič, fin. svetnik v pok.; Minka Čelešnik-Praznik r. Nchang, sobarica v pok.; Peter Kušar, višji dentist; Celestina Masnee r. Habbe, 76; Milka Fatur, upok. knjigovodkinja; Alojz Gabrovšek; Anton Rožet; Vekoslav Mirtič, 66; Alojzija Cajnko r. Ivančič, 84; Srečo Grom; Ignac Burnik; Marija Strgar r. Kolovič; Jožefa Blažič r. Kovac, 91; Ferdo Drogenik; Alojzija Vetrli, 81; Franjo Vidovič, upok. vlakovodja, 89; Anica Hvastja r. Butigan.

DRUGI KRAJI. — Stanislav Krešev, upok. železničar, Trbovlje; Milan Znidaršič, zavirač (umrl na posledicah železniške nesreče v Borovnici), Kal pri Pivki; Franc Baš, delavec, Gotovlje; Franc Mekinda, Store; Franc Keber, šmarčno ob Savi; Bogomir Pikel, borec za severno mejo 1918/19, Postojna; Alojz Vrtačnik, Trbovlje; Jože Vrhovec, Domžale; Marjeta Arhar, Škofja Loka; Jože Godler, 84, Stari grad pri Krškem; Ivan Zavrtanik, Nova Gorica; Roman Kutin, Koper; Franc Dolar, 70, Domžale; Rado Popovič, Maribor; Ludvik Kovačič, Tolmin; Franc Jurkojek, Laško; Marija Pernek, 68, Ptuj; Oskar Mavrič, Miren pri Gorici; Stanko Kmetič, frizerka, Kamnik; Ivan Istenič, Vrhnika; Rud. Bostič, Sevnica; Stanko Albreht, čevljar, Nova vas pri Zireh; Jože Štefe, Radovljica; Katarina Petrič r. Fir, 72, Trnovec; Anton Čekada, Dolenje; Maks Klemenčič, Celje; Frančiška Bejc, Postojna; Bojan Plevnik, Notranje gorice; Marjana Dolinar, 84, Celje; s. Teofila — Frančiška Rojnik, 67, šolska sestra; Marica Šparhaki, Celje; Jože Pavlič, krojaški mojster, Kranj; Antonija Anžič, Dobrunje; Metka Mubi, Kranj; Frančiška Jemc r. Kralj, 86, Bled; Ivana Jakša, 86, Zg. Kašelj; Ivanka Špental, Tržič; Ivan Rozman, Kranj; Janez Turk, Rakek; Jože Bertok, 69, Zagreb; Marija Šušteršič, Krka; Marija Nose, Škofja Loka; Matevž Dagarin, Škofja Loka; Ciril Prevodnik, Škofja Loka.

Dobra volja na sanmartinski božičnici

Ceste Velikega Buenos Airesa so bile dan po božiču popolne zaradi neznozne vročine skoraj prazne. Nas Slovene ta naravna zapreka ni ustrašila. Saj smo kot otroci toplo čustvovali: k slovenski božičnici gremo! Priredila jo je v sanmartinskem domu tamkajšnja Liga žena in mater, v tesni povezanosti z Gzezo slovenskih mater in žena.

Prihajajoče voze iz bližnjih in najoddaljenejših krajev sta pri vhodu v dvorano pristrčno pozdravljala predsednik sanmartinskega doma g. Zorko in njegov neumorni sodelavec g. Smersu. G. Zorko je z upravičeno ponosom kazal dožidano sanmartinsko dvorano, ki bo — upajmo — žarišče vere in narodnosti še prihodnjim rodovom.

V prostorni dvorani so bile postavljene belo pognjene mize, okrašene s cvetjem. Ni kazalo, da bi se tako velika dvorana do kraja napolnila samo z gosti iz oddaljenih krajev. Pa je g. Smersu šaljivo pripomnil: „Tičti, ki žive najbližje našemu domu, bodo zamednili.“ To se je zgodilo. Kmalu po peti uri je bila dvorana zasedena. Kulturni del programa je začel sanmartinski kulturni referent g. Oberžan, ki je bil hkrati tudi za napovedovalca. V svojem uvodnem pozdravu na zbrane goste je izrazil željo, da bi vsi to božičnico ob jaslicah in božičnem drevescu obhajali kot ena družina. Nato je podal besedo gospe Lini Matičičevi.

Socialno delo g. Matičičeve je med nami že znano. Za tiste, ki so pomoči potrebni, osamljeni, zapuščeni, se zavzame, kakor da bi bili njeni rodni otroci. V skladu s to nieno samaritansko dobrotelostjo je razumljivo, ko je potožila, da za reveže še vse premalo storimo. Bogastvo tega sveta mine, dobra dela pa človeku ostanejo zapisana v srcih tistih, ki ste se jih spomnili v

stiski in potrebi. Zmerom nasmejan obraz predsednice sanmartinske Lige žena in mater nam priča, da Bog dá tistim, ki ne poznajo sebičnosti, notranjo srečo že na tem svetu.

V imenu Zveze slovenskih mater in žena je izpregovorila g. Milka Rezelj-Pezdirčeva. Vtisnila je božičnici lepo misel, v skladu s poslanstvom Zveze, da je Bog prišel zato na svet, da bi oznanjal svojo ljubezen do bližnjega. Naš dolgoletni neumorni pevovodja g. dr. Savelli vseskor ni iz mehkojnega testa. Saj je imel v dveh dneh tri nastope: pri polnočnici v Slovenski hiši, na božični koncert v cerkvi Marije Pomočnice, nato pa še pri božičnici v sanmartinskem domu. To je menda njegov največji pevski rekord. Na naši skupni božičnici je pod njegovim vodstvom zapel ženski zbor Zveze. Iz pesmi, ki nam jih je zbor predvajal, smo občutili vsa milina naših starodavnih božičnih pesmi: Nocoj ne morem spati. Pastirci ne spite. Rajske strune. V jaslicah malih. Raduj, človek moj. Nič se ne smemo čuditi, da pevski zbori pod njegovo taktirko tako ugajajo, ubrano, podoživljeno poio. Saj je dr. Savelli dolgo let prepeval v Akademskem zboru v Ljubljani pod vodstvom Franceta Marolta, ki je bil tiste čase gotovo neprekosljiv pevovodja v Sloveniji. Vso ljubezen do slovenske pesmi je France Marolt vcepil dr. Savelliju v srce že takrat, mojstrstveno podajanja in poglabljanja slovenske pesmi po je takisto podedoval po njem. Da bi nam Bog dal v emigraciji še kakšno takega idealnega pevovodjo, kot je dr. Savelli!

Versko misel nam je s svojo občajno notranjo zbranostjo podal duhovni vodja Zveze, č. g. Jurij Rode. Izvenela je njegova misel in tisto veliko

Razstava slik Ivana Bukovca in Andreja Makeka v Slovenskem domu v San Martinu

Razstava dveh mladih likovnih umetnikov — nekdanjih učencev Umetniške šole Slovenske kulturne akcije — je v nedeljo 26. decembra 1971 prijetno poživila in razgibala družabno življenje v Slovenskem domu v San Martinu. V mali dvorani se je zbralo precej ljudi — navzoč je bil tudi predsednik Društva Slovencev g. Božo Stariha s soprogom — ko je ob 10. uri dopoldne odprl razstavo kulturni referent v San Martinu g. Stanko Oberžan. Na tej skupni razstavi je imel Ivan Bukovec enajst, Andrej Makek pa deset del. Vsak od umetnikov je prispeval samo po dve olji, vsa ostala dela so bila pri Makeku pasteli, pri Bukovcu pa tuši, fibre in en lesorez.

Vhod v razstavljalni lokal stoji tako, da je vsak obiskovalec razstave pri vstopu pravzaprav najprej ugledal Makekovo olje „Pampa“, ki je bilo skupaj z drugim, nekoliko manjšim delom na platnu njegova najboljša stvaritev na tej razstavi — dosegala je malodane stroge pogoje umetnine. „Pampa“ je oblikovana v svežih, zelenih in rdečerjavih tonih in poltonih, ki ustvarjajo, v estetsko zajetem motivu južnoameriške stepe s sem in tja kako skupino dreves, občutek pokrajinske neskončnosti. Tako „Pampa“, kot druga Makekova slika na platnu „Monte“, ki je barvno nekoliko bolj pestra, sta podani v stilu, ki niha med impresionizmom in realizmom — malo oglašajočega se umetnika sta predstavili v novi luči. Če prevladuje v „Pampi“ in v „Monte“ barvna niansiranost, ki ustvarja poezijo, je v ostalih Makekovih delih, se pravi, v osmih pastelih na kartonu, vidna težnja v kompozicijsko ritmičnost; dinamika risbe je realistična in išče stvari in predmete v njihovi objektivni naravni podobi. Pri teh slikah prevladujejo močni toni, barva se spušta v nekako emocionalno zgetenost. Tu je treba omeniti predvsem „Začarano dolino“, „Tres picos“ in „Quillen“.

Med razstavljenimi deli Ivana Bukovca sta olji „Domobranci“ in „Pobo-

lje Catedrala“ verjetno dva najbolj reprezentativna primerka njegove tematike in njegovega načina oblikovanja stvarnosti. V „Domobranci“ se kaže stilizacija človeške gmote — upodobitev gibajočih se plasti človeških teles, ki so sklonjena pod udarcem tragične usodnosti. V tej figuralni kompoziciji je nakazan prehod iz realizma, ali celo iz naturalizma, v neko nadrealnost, polno dramatične tišine in višje človeške izpovedi. Isto težnjo v metafiziko in nadrealnost je vidno tudi v nekaterih drugih Bukovčevih delih, npr. v „Poeziji“ ali v „Cerkvi“. Po drugi strani pa je Bukovec svojski pokrajinar, ki ne gleda naravo in njene stvari z očmi in z duhom impresije, kot je to pri sebi lepo pokazal Makek, ampak se bolj in bolj realistično, dejal bi trdo, postavlja pred krajino in pred predmete ter jim zarisuje črte, udarce, meje in konture svojih doživetij. Barvne ploskve in njih razmejitve se v olju „Pobočje Catedrala“ približujejo s svojo izrazno dinamiko nekemu v umetniškovi zavesti dognanemu in estetsko pregnetemu konceptu narave. Če je v Makeku čustvo in poetična izraznost, prevladuje pri Bukovcu barvna in plastična konstruktivnost. Poleg dveh olj, ki smo jih sicer že videli na razstavi v Slovenski hiši pred dobrimi štirimi meseci, je Bukovec pokazal nekaj novih grafik, od katerih omenim dve zelo lepi pokrajini: „Nahuel Huapi“ in „Catedral“.

Skupna razstava, ki sta jo priredila Ivan Bukovec in Andrej Makek v sanmartinskem Slovenskem domu, kaže na dejavnost dveh mladih umetnikov, ki dozorevata sicer v velemestu in v predmestju, pa s svojim delovanjem posegata pretežno v naravo, v pampo in v Kordiljero.

Oba umetnika sta z razstavo, ki ni bila zamišljena v širšem in izčrpnem obsegu — tudi je bila odprta samo v nedeljo — pokazala, da snujeta in delata ter da se njuno ustvarjalno delo vzpenja na vrednostne višine.

P.

SLOVENC I V A R G E N T I N I

Osebnе novice

Krst. V farni cerkvi Svete družine v Haedo je bil krščen Kristijan Aleksader Sone, sin Marijana in g. Andreja roj. Rigler. Botrovala sta ga. Andrejka Lavrenčič Urhova in Boris Karel Bizal. Krstil je dr. Jože Rant.

RAMOS MEJIA

GALLUSOV KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Dalj časa se Gallus že ni predstavil v naši skupnosti s samostojnim koncertom. To dejstvo, in pa ljubezen, ki jo Slovenci vedno čutimo do božičnih pesmi, ter delno pomlajen zborov kader so vzbudili veliko zanimanje med

božjo skrivnost, da se je tudi Bog-človek rodil v najbolj revni štalici v jaslicah, da je s tem izpričal skromnost in ponižnost, ki bi morala zajeti vse človeštvo. Polagal je vsem na srce, naj praznujemo božič v Njegovem duhu, v duhu skromnosti in ponižnosti, in naj se nikar ne prilagodimo tujerodnemu praznovanju božiča.

Gospa Anica Kraljeva, naša plodovita kulturna delavka, je s pretresljivimi besedami opisala križev pot pok. Ljuzeta Bratuža, slovenskega primorskega idealista, mučenika fašizma. Njen govor bo v celoti objavljen v Svobodni Sloveniji, na kar že zdaj opozarjamo naše bralke in bralce.

G. Janez Zorec je podoživljeno recital dve pesmi primorske rojakinje, pesnice Ljubke Šorli-Bratuž, žene slovenskega narodnega mučenika na Primorskem.

K vsemu bogastvu kulturnega programa božičnice sta z vso prisrčnostjo prispevala tudi tercet sestrice Smersu, ki so ob spremljavi kitare zapele Sveta noč, Glej zvezdice božje in Navidad, pa kvartet deklic Rupnikovih, Oberžanovih in Zorčeve. S svojimi svežimi, mladostnimi glasovi so nam lepo izpričale svojo pevsko kulturo. Zadnje so nam zapele tri pesmi za zaključek in za dobro voljo gostov pa nam zaigrale veselo štajersko polko. Saj je dan, ko se je Jezusček rodil, pač dan veselja.

Za slovo je zbranim gostom zaval še sanmartinski pevski zbor pod vodstvom g. Rupnika: Jaslice, Sveta Evha, ristija in Jezus, moje sonce, ki je bil deležen mnogo aplavza.

V nemotenem prijateljskem vzdušju je potekel večer. Požrtvovalne matere in žene so nam vsem postregle z božičnimi poticami in pecivom, za kar jim zahvala na tem mestu.

rojaki, ko je bil v tisku napovedan koncert božičnih pesmi.

Koncert je bil na sam božični dan, v soboto, 25. zvečer v cerkvi Marije Pomočnice, v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia. Zbralo se je izredno število rojakov, ki so z vsem zavzetjem sledili zborovim izvajanjem.

Program, ki ga je Gallus izvajal je poslušalce res pritegnil. Izbira pesmi je bila smoterna, saj smo slišali stare božične pesmi, moderne kantate, znane in že večkrat izvajane, pa tudi nekatere, ki so jih številni poslušalci prvič doživljali.

Zbor je izvajal sledeče pesmi: Pokoncu narod! (Levičnik-Sicherl); Ko krog ni krog (Sicherl); Zvezde gorijo (Tome); V zvezdicah žari nebo (Tome, solo ga. Marinček — Mojca Prešeren); Angelsko petje (Cvek-Sicherl, solo: Rozga Golob — Ivan Rode); Z višav nebeških (Vavken-Sicherl, solo: A. Makek — Silvo Lipušček); Božična (Cerer, solo: Janez Mežnar); Angelski klic o polnoči (Arnič, solo: Silvo Lipušček); Slava Bogu na višavah (Arnič); Presveča noč (Sattner, solo: ga. Marinček); V zvezdicah žari nebo (Sattner, solo: Vera Šušteršič); Božična... le spi (Premrl, solo: Vera Šušteršič — Silvo Lipušček — A. Makek); Počivaj (Ačko, solo: Silvo Lipušček); Marija daj mi Jezusčka (Gržinič, solo: ga. Marinček); Božična kantata (Premrl, solo: ga. Marinček — Silvo Lipušček — Janez Mežnar). Program pa se je končal z vedno doživeto Sveta noč.

Ta koncert je ponovno dokazal, da je Gallus še vedno naš odlični zbor, ki lahko Slovence častno predstavlja pred katero koli tujo javnostjo. Komentarji po koncertu pred cerkvijo so bili navdušeni nad lepim izvajanjem, in zlasti veseli nad številnimi mladimi močmi, ki jih je Gallus sprejel v zadnjem času v svojo sredo.

Zbor je vodil dirigent dr. Julij Savelli, pri orglah pa je spremljala ga. Anka Savelli Gaserjeva.

Slovenska skupnost je vesela nad tem novim dosegom Gallusa in pričakuje se druge nove koncerte klasičnih in modernih del, ki jih je Gallus nudil tako dovršeno že dolgo vrsto let in jih bo, kot je videti, še tudi v bodoče.

Vsak teden ena

GOLOBČKA DVA

Josip Murn Aleksandrovič

*Golobčka dva, golobčka dva
na sleme sta mi sela,
gospoko se priklanjala,
drug k drugemu zaganjala
kot radosti vzkripela
ljubezen drobnega srca
na slemenu naznanjala
ljubimčka bi si bela.*

*Laboda dva, laboda dva
po jezeru sta plavala,
s perotmi vztrepetavala,
in voda je šumela,
kot z bori temnega gozda
skrivaj pošepetavala
bi sapica vesela.*

*A dva in dva, še druga dva
tam stala sta in sanjala
in vse sta si naznanjala
in vse sta hrepenela,
in kot dva bela parčka sta
dva sta se priklanjala,
kri k srcu je hitela.*

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

3. januarja 1952. — št. 1.
BOMO ŠE MALO POČAKALI...

Te dni smo brali po časopisih, da je Titov policijski minister Ranković povabil vseh 50.000 jugoslovanskih protikomunističnih beguncev domov, vsee, razen nekaterih politikov in vojakov, češ, da je vse pozabljeno in odpušeno tistim, ki se hočejo vključiti v življenje nove, reče Jugoslavije.

Ob tem širokogrudnem vabilu se je v naših srcih obnovilo vse tisto domotožje, ki nam greni življenje na tujem. Domovina nam je zablestela pred očmi v vsej svoji lepoti: naše gore in polja, naše vasi, naš dom in naša družina v njem. Kako lepo bi bilo, če bi se mogli vrniti tja, kjer so vsak dan naše misli in naše srce!

Kljub vsemu temu je naša čustva takoj prevladal razum in odgovorili smo na to vabilo vsak zase: Ne!

Zakaj ne?

Prvič zato ne, ker smo brezkompromisni protikomunisti, ki poznamo do dna komunizem v teoriji in praksi...

Drugič ne, ker smo se navadili svobode. Vsak dan bolj jo cenimo...

...ker komunistu ne verjamemo.

Kakor zločin, rop in umor, mu je tudi laž dovoljeno sredstvo za dosego njegovih namenov...

Naša pot domov se bo odprla brez Rankovića in preko njega. On sam dobro ve, da se ta trenutek približuje.

SLOVENC I P O S V E T U

AVSTRALIJA

Miklavž je obiskal Slovence v Melbourne na društveni zabavi v soboto, 4. dec. zvečer, otrokom pa je prinesel darila po deseti maši v cerkveni dvorani naslednj dan. Za to priliko so otroci Slomskove šole priredili tudi polurni spored. Letos se je Miklavž ustavil na obisku tudi med najmlajšimi v Slomskovem otroškem vrtcu pri sestrah. Za ta obisk je pustil parklje doma, da se pridni malčki ne bi preveč bali. Za prejem lepih darov pa so morali otročiči pokazati staršem, kaj so se v vrtcu naučili. Molili so in peli, nedolžne očke so se jim svetile od veselja. Tudi starši drugih narodosti ali ver so bili zadovoljni. Sestre izkajajo posebno zahvalo gospe Danici Kozoletovi, ki ima sinka v vrtcu, pa je tokrat mislila na vse otročičke.

Hvalevredno idejo uresničuje Melbourne slovensko društvo, ki v Slovenskem domu v North Carltonu prireja sleherni prvo soboto v mestecu popoldne čajanko za naše upokoence. Stari slovenski očetje in mamice se zberejo na prijetno popoldne, da se med sabo porazgovore in nasmejejo ob zvočkih slovenskih melodij. Slovenska družine, ki ste pripeljale v Avstralijo očeta ali mater, napravite jim veselje srečanja z drugimi v domači družbi! Vsakdo je dobrodošel!

ZBORNIK

SVOBODNE SLOVENIJE 1970

Vam je na razpolago v Buenos Airesu: v Slovenski hiši, vseh slovenskih domovih in v pisarni Simona Rajerja, Tucumán 1561, 7. nadstropje, pisarna št. 49; v Mendozini pri Rudolfu Hirschebergerju; in v Bariločah pri dr. Vojku Arku. Cena: 2.800 pesov. Po pošti: 3.000 pesov.

PO ŠPORTNEM SVETU

V zadnjem kolu jugoslovanske prve nogometne lige sta se v Ljubljani 12. decembra pomerila slovenska predstavnika Olimpija in Maribor. S tremi zadetki Vilija Amerška je Olimpija premagala Maribor in se s 14 točkami uvrstila na 14. mesto, Maribor pa bo s 13. točkami prezimil na zadnjem mestu. Na prvem mestu je železničar iz Sarajeva s 24 točkami, eno manj pa imajo Crvena Zvezda, Vojvodina, Beograd, Velež, Dinamo in Hajduk so zbrali po 18 točk, po 16 Sarajevo in Sloboda iz Tuzle, po 15 Partizan, Vardar, Radnički iz Niša in Čelik iz Zenice. Olimpija in Radnički iz Kragujevca imata po 14, Sutjeska, Borac iz Banje Luke in Maribor pa po 13.

V Val d'Isere so v smuku 12. decembra spet slavili zmago Avstrijci kakor teden prej v St. Moritzu. Francozi tudi na domači progi niso uspeli popraviti slabega vtisa iz St. Moritza. Zmagal je Avstrijec Schranz pred rojakom Messnerjem, ki je v svoji karieri zasedel dvainpetdeset drugo mesto. Prvi Francoz Duvillard je bil šele osmi. Od Slovencev je Gazvoda bil 77., Bedrač pa 83. Tekmovalo pa je 93 tekmovalcev.

Zimska sezona v Evropi je na višku. Že v začetku decembra so se začela razna tekmovanja v smuških disciplinah. V tekmi za evropski pokal v slalomu v Kleinkirchheimu je zmagal 21 letni Schmalz iz Južne Tirolske. Preizkušnja je bila zelo težka, saj je od 108 tekmovalcev le 33 srečno prevozilo progo. Med Slovence je ostal le Javnik, ki je zasedel 29. mesto. Javniku je pri petih vratah iztrgalo eno palico, zato je presmučal skoro celo progo z eno samo in je seveda precej zaostal za prvim.

Za dobro voljo

Režezil se je nad sinom.
Tako pa ne bo šlo naprej. Tako namno se vedeš, kakor bi bil oče ti, ne jani.

„Kaj pa je praznoprav diplomat?“
Diplomat je človek, ki dvakrat premisli preden nič ne reče.“

OBVESTILA

NEDELJA, 9. januarja 1972:

Na vrtu Atenea Don Bosca v Ramos Mejia 21. tradicionalna misijonska velotombola.

SREDA, 12. januarja 1972:

Na Pristavi začetek počitniških dni za mladino od 5. do 15. leta. Nadaljevali se bodo vsako sredo v januarju in februarju od 8—12.

V San Justu začetek počitniških dni za mladino do 15. leta. od 8—12 in se bodo nadaljevali vsako sredo.

NEDELJA, 16. januarja 1972:

5. pristavki dan z začetkom ob 11 s celodnevni programom.

NEDELJA, 30. januarja 1972:

Družabna prireditve „Duh. življenja na Pristavi.“

DRUŠTVENI OGLASNIK

Udeležence dekliške kolonije prismo, da prinesejo čim preje denar za kolonijo v pisarno Zedinjene Slovenije.

Dijaki in dijakinje, izrabite počitnice za slovensko branje! Knjižnica Ze-

Dr. Tone Žužek
ADVOKAT

Uraduje od 17.30 do 19.30.
Ponedeljek, sredo, petek

Lavalle 2331, p. 5. of. 10
T.E. 47-4852

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escribano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T.E. 35-8827

dinjene Slovenije vam je na razpolago vsak dan od 15.30 do 20.

Deseta počitniška kolonija je sre-

čno dospela v počitniški dom preč. g. dr. Hanželiča. Vrne se v sredo 12. t. ob 11.20 dopoldne.

Predno se odločite za kakšno finančno operacijo, pa naj bo to naložba ali posojilo, vprašajte za pogoje pri nas, ne bo Vam žal.

KREDITNA ZADRUGA S. L. O. G. A.

(Cooperativa de Crédito Ltda.)

Bmé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejia

Uradne ure ob torkih, četrtnih in sobotah od 16. do 20. ure

Člani, ste že uredili življenjsko zavarovanje? Ne odlašajte! Vprašajte v pisarni.

Če hočete preživeti lep dan v prosti naravi, nič boljšega kot izlet na kinto „Sloga“, ul. del Cielito 279, Villa Udaondo.

Kinta je odprta od 9. do 21. ure vse dni razen ob petkih, ko je zaprta zaradi čiščenja.

V Bogu je preminula v Ljubljani dne 19. decembra 1971 moja srčno ljubljena sestra in dobrotnica, babica, teta in svakinja, gospa

Marija Sfiligoj roj. Tomšič

soproga bivšega trgovca in knjigarnarja

Po težki žalosti in preizkušnji polni življenjski poti je našla svoj zadnji dom na Žalah v Ljubljani.

Dobri Bog ji poplačaj vsa njena neizmerna dobra dela in ljubezen izkazano potrebnim in preganjanim.

Globoko potrta žaluje za njo v Buenos Airesu njena sestra Terezika Voršič roj. Tomšič in svak dr. Alojzij Voršič; dalje hčerka Verica, sin inž. Miloš ter sestre in nečaki; vsaki in svakinje

Buenos Aires, Ljubljana, Volčji potok — Kamnik, Celje, Gorica

DOPOLDNE:

ob 11 na prostem sv. maša za žive in umrle člane in dobrotnike Pristave;
ob 12 skupno kosilo.

POPOLDNE:

ob 16 slavnostni govor č. g. prelata Franceta Novaka;

Vse rojake vabimo v nedeljo, 16. jan. na

5. PRISTAVSKI DAN

na senčnem vrtu Pristave, Monte 1851.

Po govoru nastop mladine, petje, folklorni plesi in prosta zabava.

Rojaki, obiščite nas v velikem številu in podprite naše napore za gradnjo novega slovenskega doma na Pristavi.

Gospem se priporočamo za pecivo.

Društvo Slovenska Pristava

dr. Rudolf Hanželič

Težave mladostnikov

Prav ta enostranost poudarka sprememb ima za današnjo mladino usodne posledice. Kajti če je za rešitev socialnega vprašanja treba spremeniti le organizacijske, tehnične, ekonomske strukture, pa bo vse v redu, kot to uči tudi marksizem, čemu potem naporen študij socialnih problemov, čemu še bolj naporna samovzgoja, čemu resnobna moralna, duhovna priprava na socialno delo? Dovolj je, da se peniš od navdušenja za spremembo struktur, da seješ nezadovoljstvo z obstoječim redom in sovraštvo, če treba tudi nasilje proti tistim, ki niso tvojih misli!

Malo ali nič se govori o mladini, da je vedno bila, je in bo najboljša priprava na družabno življenje v tem, da se lepo vključi v družinski krog, da tu sodeluje nesebično z vsemi za dobro vseh, da se nauči spoštovati avtoriteto, red, da se nauči tu živeti polna razumevanja do drugih, spoštovanja do vseh, da ne zahteva, česar družina brez škode za skupnost dati ne more, da je absolutno iskrena, poštena do svojih najdražjih, ki žive zanj, zanj garažo in tudi trpe, itd. O tem se mladini ne govori, zato mladina čisto na to ne pazi, temu čisto ne daje nobene važnosti. Zato imamo med njo glasne apostole socialne pravičnosti, enakosti, iskrenosti, nesebičnega sodelovanja med ljudmi, pa so istočasno pravi paraziti v krogu lastne družine, sebični, lažnivi, brez čuta odgovornosti in brez smisla za žrtve in lepo sodelovanje; pravi asocijalni tipi, ki pa dnevno v javnem življenju pojejo visoko pesem o socialnem čutu, bratstvu in enakosti vseh.

Za lepo pripravo na družabno življenje je nujno, da mlad človek gleda nanj z nekim optimizmom, idealizmom, veselimi pričakovanjem; danes tega ne zmore. Saj je bilo v družbi vedno veliko nereda, nasilja, krivic, a se o tem ni govorilo, to ni prišlo do otrokovih ušes. Danes občevalna sredstva o poe-

dinih zločinih, umorih, nasiljih govore po desetkrat na dan; mlad človek nujno dobi sliko, da je javno življenje prava jama razbojnikov, brezno sovraštva, nasilja, krivic, brez vsakih lepôt, vrednot in virov veselja; zato čisto gleda na družabno življenje z gnevom, s preziranjem, celo s sovraštvom z eno samo željo, čim prej in čim bolj temeljito z nasiljem pomesti nasilje.

Zaradi vsega tega mladina, polna želje zboljšati družabno življenje, na to poslanstvo ni bila nikdar tako malo pripravljena, kot je to danes, nikdar tako prepričana z zmotnimi idejami in hoenji; samo prepogosto sluti vse to, zato je brez prave pripravljenosti, temeljito zagrabiti za konstruktivno socialno delo; zaradi pomanjkanja resne moralne vzgoje prečesto zanj tudi sicer nesposobna.

5. Versko življenje. V mladostniku se prebujajo takojmenovana filozofska inteligenca. Vsemu, kar ga obdaja, hoče najti razlog; je poln vprašanj; čemu to, čemu ono, kje ima vse svoje razloge za bivanje, kakšen smisel ima vse, kakšen smisel ima zlasti njegovo lastno življenje. Ob teh vprašanjih, zlasti kadar se razgovarja v samoti s samim seboj, začne slutiti, odkrivati v sebi nekaj, ki ga dviga k početku in k smislu vsega, k Bogu, k Večnemu. Neskončnemu. Mladostnik ima smisel za verska vprašanja, za versko življenje, a v vsem hoče globine, resnosti; plitvost ga polni s prezirom zlasti v verskih stvareh.

Mladostnik je ves zagledan v kraljestvo naravnih vrednot, fizičnih, etičnih in tudi estetskih. Če ga verska vzgoja tem vrednotam odtuja, jih ne poudarja in mesto njih vsiljuje mlademu duhu le težko dostopne nadnaravne vrednote milosti ali ga celo vodi v zgolj zunanje pobožnosti, k molitvi in zakramentom, se zlasti dijaška mladina upre; take vere skratka ne prenese. Prav v tej točki je dosedanja ver-

ska vzgoja veliko grešila, je bila vse prej kot resnobna, globoka, ni upoštevala verske resnice, da „gratia supponit naturam“, da ima svet nadnaravnih vrednot svojo trdnost in učinkovitost le, če je zgrajen ne lepo razvit in utrjen naravno red, na razvite naravne vrednote.

Kristus in mladina sta se vedno iskala, pritegovala, mladina je vedno občudovala osebnost Kristusovo, če jo je le resnično spoznala; in duh evangelijev ni nič drugega kot besedno izraževanje Kristusovega življenja; zato tudi evangelij mladino ne le navduši, ampak jo enako kot osebnost Kristusova najlepše podpira in ji kaže pot v rasvobode, lepe osebnosti, v čudovito plodno družavno, socialno življenje in v najčistejšo ljubezen, torej k vrednotam, ki najbolj mikajo in pritegujejo mladino.

Pa se najdejo danes celo med služabniki Cerkev ljudje, ki trde, da se je mladina odtujila veri in Cerkvi, ker da ti dve nista bili dovolj v službi socialnih problemov. Da se bo torej pridobilo mladino za Kristusa in Cerkev, če se ta z vso silo vrže v reševanje ekonomskih problemov družbe. In tako zares postaja pridiga in delo mnogih služabnikov Cerkev skoro omejeno na reševanje ali vsaj poudarjanje materialnega ubožstva v družbi, ko bi zlasti danes, v dobi tolikih socialnih krivic in moralnega nereda vsepovsod, se morala Cerkev povsem vreči v delo za zblizevanje ljudi s Kristusovo osebnostjo, in njegovim naukom, to se pravi v krščansko vzgojo vsega ljudstva; s tem in le tako bo Cerkev največ doprinesla k reševanju družabnih, tudi ekonomskih problemov našega časa in zares pridobila tudi mladino za globoko versko življenje. Resničen kristjan je vedno mišne tudi apostol, čenrav le posredno, obremeni ponižanih in razžaljenih, lačnih in žejnih pravice.

Zaključek. V vseh časih je zlasti mladostnik čutil in nosil v sebi veliko težo raznih problemov, a jih je reševal zmagovito, če je le našel ob sebi razumevalne starejše ljudi, ki so mu

pomagali najti rešujočo resnico s pomočjo svojega zgleda in pametnih nasvetov. Čim manj pa je užival mladostnik tako oporo, tem večji viharji so nastajali v njem, tem večje težave in tem večja nevarnost, da je zašel. Danes se zdi, da je le malo takih, ki bi uživali oporo zgleda in pametnih nasvetov starejših; da je mnogo več zapuščenih in da je največ takih, ki ne uživajo niti krepke opore dovršenih značajev niti rešujoče jasne življenjske modrosti, ampak so vrženi pod uničujoč vpliv vseh mogočih in nemogočih avanturista, ki polnijo mlade duše z vsemi mogočimi in nemogočimi zablodami duha in srca, ki sejejo svoje zmote prav v osrčja družin s pomočjo radia, TV, raznih revij in ure dan za dnem begajo in celo zastrupljajo mlade idealiste. Kdo se bo čudil, če je med današnjo mladino po svetu toliko trpečih duš, na življenje in smrt se borečih, omahujočih, padlih in zašlih, zagrenjenih, revolucionarnih, prežetih s sovraštvom, ki hoče s silo razdeljati družbo, ki je vzdržuje sredstva uničevanja mladih upov in mladih življenj.

Pa med mladimi ni niti dveh, ki bi živele pod enakimi ugodnimi ali neugodnimi vplivi. Zato je toliko razlika med mišljenjem in življenjem mladih posameznikov. Je med njimi neskončno velika vrsta razlik. Vendar poznavalci mladega življenja delijo mladostnike na sološno v štiri vrste.

V prvi so tisti, ki so imeli srečo, da so dorasli v dosti ugodnih okoljih; to so upanja polni, energični, pogumni reformatorji družbe, na delo umsko in moralno temeljito pripravljeni. Ljudje jasnih idej, svobodne poti a z živo zavestjo, da je za dobro vseh sodelovanje s starejšimi nujno potrebno. Svoje najboljše mlade moči nesebično posvečajo gradbi nove družbe z močjo resnice, pravice in ljubezni.

V drugo skupino spadajo tisti, ki so se prilagodili razmeram, v katerih živijo; hočejo boljši svet, a jim manjka ognja, nesebične predanosti stvari. So to dobri ljudje, a niso graditelji boljše bodočnosti.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual N° 1.086.173

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1971:
za Argentino \$ 5.500.— Pri pošiljanju po pošti \$ 5.700.— ZDA in Kanada 13 USA dolarjev; za Evropo pa 15 USA dolarjev za pošiljanje z avionske pošte. — Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, T. E. 33-7212

PORAVNAJTE ZAOSTALO
NAROČNINO!

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

Zahtevajte določitev ure na
telefonu 49-5855

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

V tretjo skupino spada na žalost ogromna večina današnje mladine. Površni, brezbrizni, sebični, ki da so bupali nad svetom, a se hočejo čim bolj okoristiti z dobrinami tega sveta; od časa do časa hočejo dokazati, da so tudi oni nezadovoljni, revolucionarji, in to kažejo s tem, da se predajajo kratkotrajnim bučnim pocestnim izgreedom, bolj sebi v zabavo kot v protest proti družbi; se predajajo mamilom, moralnim zablodam vseh vrst, bradati dolgolasci bolj radi lenobe in pomanjkanja čuta za snago kot v znak protesta, bolj da vzbujajo pozornost kot da se dopadejo sebi; ubogi ljudje, čes o brez ponosa in volje, igrače svojih lastnih kapric in napak. „Je to mladina, ki stavka, ne s povešenimi in padlimi rokami ampak s propadlimi ideali in življenji,“ kot sodi znanj kolombijanski vzgojitelj mladine, pisatelj dr. Corsi.

V zadnjo skupino spadajo pokleni revolucionarji, katerih prvenstvena želja in potreba je rušiti, in se niti ne potrudijo priti do jasnosti, kaj sploh hočejo graditi. Dr. Corsi sodi o tej skupini takole: „Ta duh je znamenje popolnega obupa. Za skupine te mladine je značilna sposobnost za razdirajočo kritiko; pesimistično gleda na družbo, prezira preteklost in je radikalna pri vseh problemih. Ta mladina ostvarja gverile, podpihuje boje... in mnogi končajo v zločinstvu.“

Taka je slika o sodobni mladini, ki dorasča. Koliko čudovito lepih, za družbo tako potrebnih mladih moči se ne le zgublja za prazen nič ampak se celo izživlja negativno, uničujoče; in vendar je tudi v teh dušah, po naravi krščanskih, ki v svojih globinah išče lep smisel življenja, hoče graditi, služiti resničnim vrednotam človeštva; v dnu svojega bistva hoče biti enaka mladim iz prve skupine. In najlepša naloga starejšega rodu je prav v tem: razumeti vso mladino in storiti vse kar more, da pomaga vsjej mladini k pozitivnemu delu za boljši svet, ker le tako delo more prinesiti notranji mir in globoko zadoščenje vsem tudi mladim razdirajočim revolucionarjem.